N. 50.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 20. Czerwca V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG VS. d. 9 Czerwca. GL. Baggowut wyznaczony dywizyinym naczelnikiem 5 dywizyi. Kommendantami półków zostaią. Siewierskiego dragonii Podpółkownik Leparski. Nowogrodzkiego muszkietyerów Podpółkownik Bakuriński. Połtawskiego Podpółkownik Konszin. GL. inżenierów Gerardowi pozwolono własnym kosztem zrobić wodną kommunikacyą w powiecie Jamburskim przez wykopanie 2 kanałów do Fińskiey odnogi prowadzących, na co daie się onemu ziemia skarbowa w potrzebney ilości; na brzegu morskim zrobi ieszcze małą przystań dla batów; sam GL. Gerard i następcy iego mieć będą ztąd dochod, a ieśliby skarb koniecznie potrzebował oney kommunikacyi, wróci właścicielowi lub następcom iego koszt łożony.

Głównym opiekunem żeglugi kupieckiey na morzu Azowskiém będzie Kammerher Kampenhausen; w Taganrogu postanowiony sąd kupiecki, na którego utrzymanie wyznacza się corok ze skarbu po 10750 rubli. Wyprowadzenie stali do narodów Azyatyckich iest pozwolone.

W ukazie d. 23 maia danym Senatowi J. J. Mość wyraził. Znayduiąc koniecznie potrzebném, ażeby rekruci przy samém ich przyięciu mieli odzienie wygodne do służby do którey idą, tak dla łatwieyszego uczenia woiennych obrótów, iako i dla tego, ażeby to odzienie mogło przez czas niejaki zastępować zwyczayny mundur żołnierski, gdy znaczna iest potrzeba sukna do umundurowania całey armii; osądziliśmy za rzecz przyzwoitą względem odzienia rekruckiego przepisanego w rozdziale 1 punkcie 11 powszechney ustawy o naborze, postanowić co następuie.

1. Zamiast chłopskiey sukni i siermiężnych spodni dawać rekrutom suknię żołnierskiego kroiu z guzikami, i pantalony z prostego sukna, byleby było dobre i nosiste, z podszewką płocienną.

2. Z podobnego sukna dawać rekrutom halsztuchy i inne części odzienia drobnieysze, iakie są rance; pod tych imieniem rozumieią się mantelzaki, w których żołnierze wygodniey mogą nieść swóy bagaż niżeli w płociennych workach, mantelzaki będą ztąd pożyteczne, iż rekrut od dnia przyięcia swego przywykać będzie do żołnierskich ciężarów, do których przewożenia z partyami rekruckiemi mnieysza stanie się potrzeba obywatelskich podwod.

3. Ponieważ dla różnych okoliczności nie mogą obywatele zdaiący rekrutów i kommendy woyskowe gotować wyznaczone odzienie i sprzęty, ten obowiązek porucza się naczelnikom Gubernii, którym wcześnie wydane będą pieniądze, tak na kupienie sukna chłopskiego i płótna do podszycia, iakoteż na zapłatę za uszycie wszystkiego odzienia według wzorów, które im teraz będą przesłane.

4. Co każda rzecz kosztuie, i ia wiele wynidzie na każdego rekruta, Gubernatorowie powinni szczególne o tém wiadomości przesłać do Ministrów wnętrznego i woiennego potęgi lądowey.

5. Na uszycie Gubernatorowie maią prawo wyznaczać służących w Guberskich rotach i sztackich kommendach żołnierzy, którzy umieią krawiectwo, a w niedostatku ich udawać się do wezwania wolnych krawców i odstawnych żołnierzy.

6. Te rzeczy na odzienie rekrutom przeznaczone, w czasie zgotowane chować się maią za wiedzą Horodniczych, którzy podczas naboru wydaiąc one rekrutom, tegoż czasu odbierać będą od zdaiących pieniądze, ile skarbowi kosztowało, bez żadnego naddatku. Naczelnicy Gubernii na ten koniec odbiorą od Ministra wnętrznych interessów szczególne przepisy.

7. Oprócz wyliczonych rzeczy dawać trzeba rekrutom zamiast czapek furażerki wzorowe, iakie od Ministra woiennego przepisane będą, także z prostego chłopskiego sukna uszyte, parę pospolitych chłopskich bótów z twardey skury iuchtowych, a zamiast 2 par pończoch zimowe i letnie szkarpetki. Inne zaś rzeczy, iakie są koszule, rękawice, kożuch, etc zostaią według dawnego przepisu bez odmiany.

8. Wszystkie rzeczy w 7 punkcie wyrażone dostawić powinni oddaiący rekruta w naturze.

9 Dla różnych niewygod w przyimowaniu od zdaiących rekruta, przepisanego prowiantu i soli w naturze, przepisuie się ażeby płacili według sprawkowey ceny tego mieysca, gdzie nabor iest rekrucki, pieniędzmi za 6 czetwieryków mąki, za 3 garce krup, i za 6 funtów soli, które pieniądze idąc do izby skarbowey będą wydawane na wyżywienie rekrutów, dopóki w drogę nie póydą, iakoteż na przeprowadzenie ich do mieysc zkładowych, poźniey do półków. Gdy to nowe postanowienie służy za dopełnienie ogólnego urządzenia o naborze rekrutów, ażeby o niém wszędy wiadomo było, rządzący Senat nie omieszka wraz wydać potrzebnych rozkazów. Kontrasygnował Minister wnętrznych interessów X. Kurakin.

Metropolita Wołoski Dozyteusz, Biskupi Józef, Konstantyn, Boiarowie Kradulaspul, Gika, Filipik, Wakareskul, Ralei, Georgiew, Wariawist, Kreculesk, Filipesk, Komnian, Balacian Kreculeski, wielu innych, przysłali do J. J. Mości pokorne pismo dziękuiąc za doznaną opiekę od czasu wstąpienia woysk Rossyiskich do tego kraiu, ia-

koteż za odesłanie GL. Miłoradowicza, który sprawiedliwie zasłużył na imie wybawiciela Bukarestu; naostatek wyznaiąc, że ich oyczyzna stać nie może bez wysokiey opieki J. J. Mości, podobna dziecięciu oddalonemu od matki, które kroków swoich prostować nie umieiąc wyciąga ręce ku niey; tak Wołoszczyzna udaie się z ufnością do tego, któremu winna życie, byt swóy, zachowanie przywileiów.

WIEDEN d. 11 Czerwca. Arcy X. Ferdynand W. X. Wurtzburgski przybył do naszey stolicy. Między rządem Austryackim i Bawarskim staneła umowa, żeby obu narodów obywatele używać mogli nawzaiem dobrodzieystwa fundacyi dawniey uczynionych dla familii, zgromadzeń, i mieysc rozmaitych, chociaż te przeszły pod obce panowanie mocą traktatów. Nadworny Doktor Quarin darował szpitalowi braci miłosiernych w Leopolstadt którego przez lat 30 był dozorcą, summę znaczną.

Senat Serwianów w Belgradzie d. 28 Maia odebrał doniesienie, iż z rozkazu, Mustafy 4 do obozu pod Nissą wytkniętego nadciągnoł niedawno korpus woysk Tureckich Seraskiera Bairaktar z Ruszuk przez Nicopolis i Widdin 5 kolumnami 30 t. ludu zbroynego liczący. Tamże przybył Basza Nissy z swoim wydziałem, a Basza Widdinu Mollah z 8 t. stanoł nad Timok; czekaią ieszcze Ottomani przybycia Baszów Sephii i Seres, którzy z dywizyami swoiemi iuż są w drodze. Do tey wiadomości przydał wodz Serwianów kommenderuiący w tych stronach, drugą przez szpiegów odebraną, że Sułtan postanowił Serwią podbić, i na ten koniec Turcy chcą wtargnąć do kraiu w liczbie 130 t. żołnierza z 3 stron razem; iakoż gotuią się na wyprawę w Bułgaryi. Nad brzegami rzek Morawy i Timok zakładaią batterye, ztąd do Dunaiu; całe ich woysko żywność i ammunicyą odbierać będzie z Sophii, gdzie iest skład główny. Tamże z Constantinopola Kassyer Sułtański przyniosł znaczne summy w gotowiznie na żołd woysku. Obozy Ottomańskie pod Zwornik i Skopiną nie liczyły dotąd nad 12 t. zbroynych, lecz nagle pomnażać się zaczeły. Wie o wszystkiém Naczelnik Czerny, przeto założył w Korwingrad kwaterę główną od nieiakiego czasu, gdzie każe zgromadzać całą potęgę narodu swego; pod Uschitzą i Bailową 2 mnieysze woysk oddziały postawił.

LONDYN d. 20 Maia. G. Prewost z kilko regimentami przybył do Hallifax w Nowey Szkocyi, maiąc bronić Canadę i drugie osady Angielskie w Ameryce północney, gdy RPta podbiiać zechce; w takim przypadku rząd nasz ma przygotowane posiłki znacznieysze, które iednak nie wystarczą podobno na zasłonienie rozległych kraiów, gdyż wiadomo że RPta kilkakroć tysięcy milicyi na wyprawę posłać może. Wątpiemy nawet, żeby prawdziwą była powieść o rozdwoieniu prowincyi Amerykańskich, i oświadczeniu przez północne uczynionem, że oderwą się od południowych w przypadku zapaloney woyny z Brytannią. To pewnieysza, że nasi Ministrowie traktuią oświadczaiąc Republikantom powolność na ioh żądania; z drugiey strony Kongres nie zdaie się porywczym do woyny, chcąc iakikolwiek handel zachować.

Po zaszłych niedawno odmianach w Hiszpanii zwróciliśmy uwagę do Ameryki. Powszechne iest rozumienie, iż Admiralicya opatrzywszy należycie obronę i bezpieczeństwo oyczyzny w Europie, cokolwiek mieć będzie woyska i okrętów nie użytych na wyprawy iuż zaczęte i wiadome wszystkie przeszle do nowego świata, żeby za pomocą X. Brezyliiskiego Peru, Platę, Mexico, inne Królow Katolickich dzierżawy na wiek oderwała od Hiszpańskiey korony. Rozdwoione są opinie Anglików o łatwości tego przedsięwzięcia; iedni rozumieią, że obywatele pomienionych kraiów słysząc o zaszłych odmianach na Castilskim tronie, garnąć się będą chętnie wszyscy pod berło Jerzego 3; w takim przypadku rząd nasz albo niektóre prowincye zatrzyma, albo ze wszystkich uformuie narod udzielny, który za takie wypłacaiąc się dobrodzieystwo, samym tylko Anglikom produktów swoich i skarbów udzielać przyimie obowiązek.

Zdaniem drugich, w umyśle Amerykanów przeważy zastarzała nienawiść ku Angiikom różney wiary wyznawcom. Naypierwszy attak wytrzymywać będzie podobno G. Liniers; w te strony Sidney Smith popłynoł; do portów Brezyliiskich zmierzaią inne woyska i eskadry nasze; niewiadoma ich liczba i potęga, równie iak siły które X. Regent wystawić może; związek nasz z Portugalczykami nie wiele ułatwi trudne dzieło, gdyż między temi a Hiszpanami nieprzebłaganą dotąd nienawiść postrzegano.

Na całey przestrzeni morza środziemnego, prócz Afrykańskich same tylko iuż Sardyńskie i Sycyliiskie porty są nam otwarte. W Sycylii mianowicie kupuiemy wina i owoce za cenę dość wysoką, ponieważ ich nigdzie więcey dostać nie podobno; w zamianę daiąc produkta i towary nasze dość tanio, gdyż ich przedać nigdzie nie możemy. Cena byłaby nieskończenie mnieysza, gdyby Sycyliiczykowie rzeczy od nas kupionych w części większey nie odprzedawali w portach Ottomańskich Angielskie woyska Sycylią zastępuiące wynoszą głów 13 t. tym żołd płaciemy regularnie piastrami, zkąd po całey wyspie okazała się gotowizny cyrkulacya nigdy przedtém nie widziana; ztąd pomnożył się obywatelski dostatek, wszyscy dziś mogą bez trudności pozwolić sobie zbytku dawniey nieznanego. Niedawno ieszcze z fregat naszych iedna do Palermo zaniosła 500 t. piastrów.

Z nowemi posiłkami na morze północne poszli G. Murray i Paget; Kennedy iest Kommissarzem, Frank inspektorem szpitalów. X. Manchester wyznaczony Gubernatorem Jamaiki. Lord Collingwood został Admirałem flagi błękitney, Duckworth Wice Admirałem czerwoney, Warren i Thornborough białey, Pellew błękitney, Purwis, Cochrane, Auvergne X. Bouillon, Sidney Smith wyższą rangę w służbie morskiey otrzyma-

li. X. Gallii sławnego Sheridana Podskarbim swoim w Xięstwie Gallii wyznaczył.

Rzecz nie iest wątpliwa, że Admirał Trowbridge płynący do Indyi wschodniey z okrętem liniowym Blenheim od 74 armat utonoł na brzegach Madagascaru. Syn iego Kapitan chcąc mieć pewną wiadomość o tém nieszczęściu, z Madras udał się do wyspy Francuzkiey. Wielkorządca G. Decaen przyioł grzecznie młodzieńca; gdy zaś powieści żeglarskie rzadko bywaią rzetelne, sam iego zachęcił do szukania prawdy, i środki do tego naypewnieysze pokazał. W pismach naszych wyliczone są summy bardzo znaczne, które otrzymali od Króla w przydatku do pensyi od Parlamentu wyznaczonych, X. Gallir, Yorck, Kent, Cumberland, Clarence inni Królewiczowie; pieniądze pochodziły z przedaży okrętów nieprzyiaciołom zabranych od początku woyny, których część pewna według dawnego zwyczaiu koronie należy.

BAYONNE d. 27 Maia. Rzecz iest pewna że d. 15 czerwca odprawi się u nas walny ziazd Hiszpański; głoszono że W. X. Berg i Cliwii przezydować będzie; lecz obecność iego potrzebna w Madricie dla utrzymania spokoyności; sam więc Imperator Napoleon obecny chce być obradom, i na ten koniec wielkie przygotowania czyniemy. Admirał Massaredo iest wyznaczony Ministrem morskim w Hiszpanii, Kanonik Escoiquitz konsyliarzem stanu. Zaczynaią przybywać do nas osoby wybrane do przyszłego ziazdu. Junta składać się będzie z osob 150; w niey zasiadać maią z duchowieństwa Arcy Biskupi Burgos i Sewilli, Biskupi Palencia, Zamora, Orente, Pampeluna, Gironna, Urgel, Generałowie zakonów Benedyktyński, Dominikański, Franciszkański, Karmelitów bosych, oyców miłosierdzia, Augustyniański, 20 Plebanów których Biskupi wyznaczyli. Z Grandów Hiszpańskich Xiążęta, Frias, Medina Celi, syn iego, Ossuna, Parque, Hrabiowie, Orgaz, Fuentes, Santa Cruz, Nugnez, Colome, Graia, Catteral, Sevilla, Castellane, Salamanque, Giseruelo, Burgos, Conquista. Deputowani z miast Xerez, Ciudadreal, Malaga, Ronda, Santiago, Oviedo, Coruna, Sanfetipe, Girona, Madrid; z miast handlowych, Cadix, Barcellona, Bilbao, Valencia, Sevilla, Alicante, Burgos, Sebastian, Ander; z miast Amerykańskich reprezentanci; Hawany, Nowey Hiszpanii, Peru, Buenos Ayres, Guatimali, S. Fé z tychże kraiów i miast rodowici; nakoniec deputaci banku S. Karola i kompanii Filippińskiey.

Wszystkim wyższa zwierzchność zaleciła, żeby do Bayonne przynosili dokładną wiadomość o edukacyi, rolnictwie, handlu, prawodawstwie narodu swego, i cokolwiek ściąga się do porządku i powszechney szczęśliwości. Kanonik Escoiquitz otrzymał order Karola 3. X. Infantado podróż odprawi do Hollandyi. Wszystkie razem szkoły Madrickie deputacyą wysłały do W. X. na którey czele Professor Uniwersytetu Manes prosząc o protekcyą dla nauk i uczonych wyraził; że gdy Napoleon wśród woiennego pożaru zaszczycał opieką swoią Niemieckie szkoły, Namiestnik iego w śród pokoiu nie zechce odmówić względów swoich Professorom Hiszpańskim równie sławnym iak są Goettingscy i Wiedeńscy; szkoły Madrickie przyłożyły się naywięcey do rozniesienia światła w swoim narodzie. Odpowiedział W. X. iż pod opieką nowego rządu Hiszpania pewną nadzieię mieć powinna widzieć odnowioną chwałę w dawnieyszych wiekach z nauk i oświecenia nabytą.

COPPENHAGA d. 8 Czerwca. W Helsingburgu wczora Szwedzi uroczyste nabożeństwo odprawili za szczęśliwe powodzenie oręża swego przeciw Duńczykom. Chodzi u nich po ręku odezwa Króla Gustawa Adolfa do poddanych, gdzie zagrzewaiąc każdego do męztwa i stateczności, oświadcza uczynić życia własnego ofiarę w obronie kraiu. Z Gothemburga odebraliśmy długo oczekiwane doniesienie o klęsce w ludziach poniesioney, przy wzięciu przez Anglików okrętu Krystyan Kapitana Janssen; 3 Officyerów Duńskich, 62 maytków poległo w bitwie, 37 ciężko, 52 lżey ranionych było. Lecz z przeciwney strony 2 liniowe okręta nieprzyiacielskie tak zepsute zostały, że obydwa musiano do Anglii odsyłać dla naprawy. Zawczora widzieliśmy przez Sund idącą dość liczną flottę, rozumiano że statki są przewozowe, dziś wiadomo że były kupieckie tylko, bez lądowych żołnierzy, ładowne towarem Angielskim i zamorskim produktem, które nieprzyiaciel chce wszelkiemi sposobami taiemnie wprowadzić do portów nad morzem Baltyckiém położonych; lecz gdy to iest niepodobno dla ścisłego ich zamknięcia, wszystkie na czas bardzo długi zostać muszą w magazynach Szwedzkich.

Blizkiego niebezpieczeństwa podobieństwo czułość rządu naszego obudza; kazano pilnie opatrzyć i naprawić batterye i fortyfikacye nadmorskie, które stolicę naszą opasuią, azeby nieprzyiaciołom przystęp zatrudnić iak naybardziey; dzieło ważne tém łatwiey wykonamy, że dziś prócz woysk regularnych i milicyi na ochotnikach nie zbywa z całey Selandyi tłumem przychodzących. Pogłoska o przeyściu Marszałka Bernadotte z Sleswicku do Fionii, ztamtąd przez Belt większy do naszey wyspy zawczesną była; zostaie na lądzie spodziewaiąc się wkrótce odebrać znaczny posiłek; między innemi regimenta gwardyi Hiszpańskiey pomnożą woyska tego narodu zostaiące pod kommendą Margrabiego La Romana. Rząd Angielski wiadomość odebrawszy, iak ludzko obchodziemy się z ieńcami, polepszyć kazał los poymanych Duńczyków; pozwalaiąc im gromadnie mieszkać, żołd i dostarczenie potrzeb wszelkich podwyższono. D. 4 niedaleko wyspy Langeland 6 Duńskich szalup attakowały korwetę Angielską od 18 armat; po bitwie blizko 5 godzin trwaiącey poddał się nieprzyiaciel ztraciwszy Kapitana swego. Tegoż dnia flotty Angielskie wyspę Selandyą opasuiące po całey linii długo dawały ognia obchodząc doroczną pamiątkę narodzenia Jerzego 3, który zaczoł rok życia 71; była pogłoska o śmierci tego Monarchy; lecz ta podziśdzień iest bez dowodną. Z Norwegii żadnych niema wiadomości, ponieważ poczty nie przyszły z tego kraiu,

zapewne obecnością Anglików zatrzymane.

PARYZ d. 4 Czerwca. Przez omyłkę donoszono, że małoletni syn Królowey Etruryi został w Hiszpanii; przyiechał w kilka d. do Fontainebleau po matce. Karol 4 i cała iego familia w tym zamku, i drugich umieszczona, porządek życia dawnieyszy zachowuie.

W Ecouen otworzono szkołę na 130 panienek ufundowaną przez Napoleona; wszystkie są córki Kawalerów legionu honorowego; w liczbie ich iest córka Marszałka Victor, posła Bourgoing, Admirała Linois, Ministra Forfait, G. Ferrand, Desaix, Guillot, i wielu innych. Zbliża się do końca i wkrótce będzie pod sąd powszechności oddane dzieło wielkie, nad którém znaczna liczba uczonych mężów przez lat 7 ciągle pracowała we Francyi, układaiąc porządnie materyały, zbierane z trudnością przez lat 3 w Egipcie, to iest podróż Francuzów do tego kraiu, i opisanie wszystkich osobliwości, starożytnych zabytków które tam znalezli. Księga była drukowana kosztem rządowym, który wynosi do 5 mill. franków; Napoleon rozkazał 300 pięknieyszych exemplarzów zachować dla siebie, które ma rozdać w podarunku znacznieyszym osobom; inne w liczbie większey w handel puszczone, na mieyscu w Paryżu kosztuią 6 t. franków; dzieło pożyteczne i ciekawe, któremu podobne iuż dawno nie wyszło z pod prassy drukarskiey, ozdobione iest więcey niż 800 tablicami figur większemi.

Jmperator Napoleon oglądaiąc port Bayonne kazał w nim uczynić potrzebne naprawy, tož budować 3 fregaty, korwet kilka, wiele przewozowych statków; postrzegłszy wchodzący z S. Sebastian Hiszpański okręt, rozmawiał długo z Kapitanem, i kazał onemu iść za sobą do pałacu, daiąc poznać tym sposobem, iak szacuie lud morski tego narodu.

Donieśliśmy że G. Dupont iest wyznaczony kommendantem w Cadix, przed tym portem stanowszy okręt Angielski od 74 armat, armatą został odpędzony; więc Kapitan wysyła do Gubernatora mnieyszy statek z pewnemi propozycyami, i odbiera następuiącą odpowiedź. Nie potrzebuiemy Anglików Hiszpani; zatargi nasze z Francyą do was nie należą; dzieło to iest domowe. Chcecie zpalić port Caraque, zabrać eskadrę Francuzko Hiszpańską? przedsięwzięcie dla was pożyteczne zaiste; lecz błądzicie rozumieiąc iż nas niegotowych znaydziecie. Liczemy 15 t. żołnierza w obozie S. Rocha, tyleż w Cadix; G. Solano przybywa tu z dywizyą swoią, G. Dupont z 30 t. Francuzów iest w Sewilli. . . . Tymczasem Anglicy usiłuią podburzyć Marokanów; rząd zaś Francuzki żąda u nich wyraźney odpowiedzi; podobno nie zechcą obrażać Francyi z Hiszpanią połączoney; lecz ieżeli do twierdzy Ceuta raz wypalą, długo tego żałować będą.

Na ostatniém posiedzeniu Senatorów, Regnault Minister przekładał potrzebę wcielenia do narodu naszego Toskanii, Parmy, i Placencyi; mówił po nim Senator Semonville, dowodząc, iż brzegi morza środziemnego we Włoszech do Francyi należeć powinny dla wygody i bezpieczeństwa od Anglików. Mówili że w Liwornie Francuzi nie raz doznali gwałtu; że maytków zaciąg będzie łatwieyszy; że Gantheaume opatruiąc Corfou wyprawę Angielską iuż tam płynącą uprzedził, że w Spezzia roboty są zaczęte, które ten port podobnym uczynią Toulonowi, gdzie przed rokiem zbuduiemy 6 okrętów liniowych. Przydali ieszcze, iż w Anvers i Flesingue Napoleon wkrótce mieć będzie 30 większych statków zbroynych; więcey w Brest, liczną eskadrę w Lisbonie i Tulonie; w Anconie i Wenecyi 10 okrętów liniowych; cóż mówić o flottach gotuiących się w Cadix, Ferrolu, Carthagenie.

Z tych względów Senat wyrok napisał; naprzód Parma i Placencya będą Francuzkim departamentem Taro nazwanym, który 6 osob przyszle do prawodawczego zgromadzenia. Już zaś Toskania dzieli się na 3 departamenta, Arno, Ombrone, Morza środziemnego, które przyszlą razem prawodawców 12, tak żeby liczba ich ogólna 342 wynosiła. W kraiu nowo przyłączonym ufunduie się Senatorya. Miasta Florencya, Livorno, Parma, Placencya są położone w rzędzie przednieyszych narodu Francuzkiego, których Mairowie powinni być obecni przysiędze Jmperatorów na tron wstępuiących.

Mówiliśmy o przeniesieniu serca Marszałka Vauban do świątyni inwalidów; obrządek nadzwyczaynie był okazały, obecni Marszałkowie, Senatorowie, Ministrowie. GG, tłum obywatelów. paradowały woyska, grały działa. Niosł zwłoki pradziada prawnuk Pelletier Marszałek polny dawney służby. Pierwszy G. Inspektor korpusu inżenierów miał mówić pochwalne słowo; lecz do Bayonne powołanego mowę czytał inny urzędnik. Po nim woienny Minister Clarke miał rzecz krótką. Daley korpus inżenierów ofiarował Marszałkowi Lefebvre X. Gdańskiemu wieniec laurowy i medal, które ten składaiąc na pół posążu Vaubana: Duszo, rzekł, bohatyra, który był obrońcą oyczyzny, pogromem iey nieprzyiacioł, uczonym, i obywatelem, przyimii czule hołd naszego przywiązania i wdzięczności, w tym przybytku gdzie zwycięztw naszych pomniki iaśnieią. Niech ten tryumfalny wieniec ozdabia wyobrażenie twoie, któryś tyle razy laurem był wieńczony, Jmperator Napoleon przez moie ręce ciebie wieńczy. Nakoniec Marszałek Serrurier Gubernator domu inwalidów złożył urnę zawieraiącą serce Vaubana, wieniec, i medal w monumencie wystawionym obok grobowca Turenniuszowego; na pierwszym napisano: Tu spoczywa Vauban, służył lat 57, odprawił 25 kampanii, 10 ran odniosł, znaydował się w 140 bitwach, 53 twierdz dobył, 33 nowe zbudował, 300 dawnych we Francyi naprawił.